

SÜG-Press

10. november 2010

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 283

KOLMAPÄEVAST REEDENI

K 10.11	14.00	Direktsooni koosolek
	15.50	Võõrkeelte ainekomisjoni koosolek
		Saaremaa kirjanike tähtpäevade tähistamine
N 11.11	16.00	Gümnaasiumi mälumängu III voor
		Saaremaa kirjanike tähtpäevade tähistamine
R 12.11		Saaremaa kirjanike tähtpäevade tähistamine
E 15.11	10.45	Klassivanemate koosolekud
	19.00	Hoolekogu
		Looduse ainekomisjoni koosolek
T 16.11	09.00	SA juhatause koosolek
	16.00	Õpilasesinduse koosolek
		MK kunstipäev
		Kihelkonnal
K 17.11	14.00	Direktsooni koosolek
	15.00	Tehnikanõukogu koosolek
	16.00	Nõukoja koosolek
	16.00	Kadri-Mardi võrkpalliturniir PK
	17.00	Eelkool
N 18.11	16.00	Suur jäljendusvaadend
R 19.11		Ül B. Alveri „Tähetund“
L 20.11		Ül B. Alveri „Tähetund“
	11.00	MK noortekonverents „Tuleviku kompass“

SISEKONTROLL

I veerandi võlglast ja põhjuse ta puudumised

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

K 10.11	<i>Marju Niit</i>	Austria reis
N 11.11		Direktsooni info
R 12.11	<i>Mari Ausmees ja Liis Ojasaar</i>	Austria reis
E 15.11	<i>Viljar Aro</i>	Elukool
T 16.11	<i>Anu Ausmees, Linda Kuuseok</i>	Matemaatiline lõimumine

DIREKTSIOON TÄNAB

Triino Lest, Diana Õun, õpilasesindus – aktiivilaagri korraldamise eest

ÖNNITLEME!

Piret Metsmäe (12b) ja Kätlin Hermann (12c) saavutasid ülerigilisel pensioniteemaliste lühifilmide konkursil I–II koha.

AKTIIVILAAGER ARENDAS

Järjekordne aktiivilaager oli sel aastal minu meelest eriti innovaatiline, sest muu hulgas tegeldi tõsiselt kooli aastaesmärgiga e arengukava ja õppekavaga. Kena oli näha, kui tõsisel suhtuti rühmatöösse ja kui oluliseks peetakse kooli.

Individuaalse ülesande küsimus oli: „Mis on meie koolis kõige olulisem?“ Vastused sai jagada nelja gruppi. Enam-vähem võrdset tundusid olulised olevat traditsioonid, head õpetajad ja õpilase areng. Kõige rohkem pakuti aga ühtekuuluvustunnet ja koostööd nii õpilaste kui ka õpetajate vahel, rõhutades ka õpilaste ja õpetajate vahelist väga mõistvat ja head läbisaamist.

Rühmatöid oli kaks: kolme grupi teemaks sai mõelda kooli tulevikule ja nelja grupi ülesandeks leida kooli jaoks olulisi väärtusi.

Saaremaa Ühisgümnaasium 2020. Sai vaadata tulevikku, sai fantaseerida, sai väljendada oma soove. Milline see tulevik siis on:

*digijõpe;

*üle kogu kooli leviv wifi;

*reaalne koolis käimine kolm korda nädalas;

*ujula;

*teaduskeskus;

*käsitöö- ja tööõpetuskoda; poiste tööõpetus jälle koolis;

*projekti „Kuiva jalaga kooli“ lõpetamine;

*korralik parkla;

*hokiväljak talvel;

* rohkem praktikat kui teooriat;

*harivad õppereisid;

*ühikasse paremad tingimused;

*suurem turvalisus;

*suurem aula ja suurem lava;

*„bändiruumis“ rohkem instrumente;

*eskalaatorid ja liftid;

*lõputu toiduvalik; tasuta koolitoit kõigile;

*paindlikum õppekava, lai õppeainete valik igale õpilasele;

- *kogu koolile ühine koolivorm;
- *elukutsete põhitõdede tunnid;
- *traditsioonide säilimine;
- *lebonurk e mugavustega ruum;
- *kõigil õpetajatel ühtne hindamissüsteem;
- *rohkem erinevaid huviringe;
- *rohkem erinevaid õppevahendeid.

Lisaks sooviti, et koolimaja oleks kogu aeg ühtlaselt soe, et paberrätikud ei saaks otsa, et arvutid oleksid paremad ja internet kiirem, et koolivormi kandmist kontrollitaks rangemalt, et koolil oleks oma koolibuss, et toolid oleks mugavamad, et riietusruumid oleksid suuremad ja pesemistingimused paremad.

Saaremaa Ühisgümnaasiumi väärtused. Siin prooviti koostada 4-osalist püramiidi, kus iga järgmine tase sisaldab ka eelmist:

1) kõigi koolide väärtused: õppimine ja õpetamine, kohusetundlikkus, head suhted, kord, kaasaegne õpikeskkond, ausus, sallivus, viisakus, täpsus, ettevalmistus edasiseks eluks, meeskonnatöö, koostöö lapsevanematega, tunnustamine,....;

2) hea kooli väärtused: valikained, ringid, isetegevuse arendamine, klassiväline tegevus, kallakutega klassid, töö andekatega, kõigi individuaalsusega arvestamine, õpilaste arvamusega arvestamine, õpilase kui terviku harimine, tahe areneda, arenguvestlused, kõrged eesmärgid, innovaatilisus, korralik kodulehekülg, sisseastumiskatsed,....;

3) SÜGi väärtused: õpetajad kaasavad õpilasi kõiges, iga õpilase märkamine, traditsioonid, koolivorm, ettevalmistamine ülikooliks, kogemuste jagamine teistega, tolerantsus kriitika suhtes, laialdased vaba aja veetmise võimalused, ühtehoidmine, arabia keel, söökla süsteem, kooli sümbolika, tuutorõpe, raamatukogu, õpilaskodu, pidev koolimaja korrahoid, rummikook, ...;

4) SÜGi peaväärtus: laps tahab koolis käia, läbi pühendumuse saab õnnelik olla, toetatakse ja tunnustatakse õpilaste aktiivsust.

Eriline tänu kõigile pooleksajale õpilasele ning nende juhtidele Dianale ja Triinole. Näha on, et saime head mõtteainest oma kooli arengukava arendamiseks.

Viljar Aro, koolijuht

MÕTTEID AKTIIVILAAGRIST

*Mulle meeldis väga. Asjalikud tegevused olid. Direktori jutt oli veidi rohkem huvipakkuv. Olen siin käinud kordi ja kordi, hea seltskond on jäänud☺

*Kõrvad on punased → tegus õhtu!

*Mulle meeldis. Lahkun siit heameelega

*Marekil oli raske ülesanne (see on tegelt hea)

*Mängud olid toredad, seltskond sõbralik, loengud ja ülesanded õpetlikud

*Vahepeal oli järjest väga palju asju (aga see on isegi hea, sest siis ei pea niisama istuma

*Väga tore on selles suhtes, et avastasin (taas kord), et meie koolis on palju lahedaid inimesi; nalja sai ühesõnaga. Vahepeal oli tibia igav ka...

*Toredad mängud; head ettekanded; ülim seltskond

*Üritus oli ootuspärane; mäng ja töö hästi tasakaalus

*Minu arvates oli täiesti super. Mängud olid sellised, mis sobisid kõigile (olenemata vanusest). Oleks tahtnud ööseks jääda ☺

*Üleüldse täiega lahe laager

*Arvasin, et see tuleb igav koosviibimine, aga mul oli väga lõbus ja tuleks teinekordki

*Ei arvanud alguses, et nii äge tuleb, aga kõik oli väga tipp-topp!

*Mina olen aktiivilaagris esimest korda ja mulle öeldi, et siin on väga lahe, tore ja naljakas. Nad ei eksinud. Ma jäin sellega VÄGA rahule. Mängud olid toredad ja sain inimestega rohkem tuttavaks. Negatiivset väga ei olnudki. Ootan järgmine aasta sama head laagrit. Olge tublid, huvijuhid ja ÕE liikmed!

Kogu kamp

Õpilasesindus tänab!

Viljar Aro, Marek Schapelit ja Rita Ilvest esinemise ja osalemise eest aktiivilaagris ning Sandla kultuurimaja lahketererahvast!

Triino Lest, huvijuht

TÄHELEPANU!

Kolmapäeval, 17. novembril 2010 toimub 7.–9. kl KADRI-MARDI VÕRKPALLITURNIIR algusega kell 15.45 SÜG-i võimlas.

Võistkonnas 3 T + 3 P. Mängitakse turniirisüsteemis 1 geim 20 punktini. Võistkonnal ühtne vormiriietus või mardikostüüm. Eelregistreerimine teha nimeliselt teisipäevaks, 16. novembriks. Lisainfot saab spordistendilt ja õpetaja Aime Metsmaalt.

Aime Metsmaa, võistluste peakorraldaja

KIRJANIKUD JUUBELDAVAD

Saarlased on ikka olnud uhked oma suurmeeste üle. Kirjandusmaastikul on aasta 2010 suisa juubelihõnguline – ümmargust tähtaega evivad kolm tähtsat keelemeest ja literaati:

Johannes Aavik 130 (8. dets 1880–18. märts 1973)

August Mäik 110 (4. okt 1900–19. dets 1987)

Albert Uustulnd 85 (6. nov 1925–8. aug 1997)

Ka meie pöörame juubilaridele tähelepanu:

*Kolmapäeval, neljapäeval ja reedel on vastavad raadiosaated

*Esimesel korrusel tasuta tutvuda päevakajaliste väljapanekutega

*Emakeeleõpetaja organiseerimisel külastatakse J. Aaviku majamuseumi

*11a õpilastel on valminud lähivaatus J. Aaviku elust ja tegevusest. Sellega esinetakse kokkuleppel ka teistes klassides.

Sirje Kreisman, emakeeleõpetaja

LOODUST UURIVAD NII ÕPILASED KUI ÕPETAJAD

Ilusad sügisilmad lausa kutsuvad loodust vaatlema ja uurima. Nii alustaski grupp loodusuhvilisi õpilasi koos bioloogiaõpetajatega oma sügisest **õppekäiku Saaremaa looduskaunites paikades**. Külastati mitmeid panku, nagu Ninase, Suuriku, Kuriku, Veere.

Noored loodusuurijad Tagarannal

Uuriti pankrannikut, vaadeldi rändlinde, uuriti taimi. Käidi ka Lihulinnal, tutvuti selle kunagise ehitusega ja kauni loodusega.

Pärastlõunal jõuti Sõrve linnujaama, kus pärast kerget lõunasööki käidi sääre tipus, vaadeldi linde ja külastati loodusemuuseumi. Selgitusi jagas loodusvaatleja Mati Martinson, kellega sai põgusalt vesteldud ka tulevast uurimisteemadest. Osa õpilastest jätkas Sõrves oma uuringuid veel järgmisel päevalgi. Tänu ilusale ilmale ja kaunile loodusvärvidele sai tehtud hulganisti ilusaid loodusfotosid. Sõit sai võimalikuks tänu Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastamisele.

***

Oktoobri alguses käis enamuse meie loodusainete õpetajatest kahepäevasel **õppereisil Pärnumaal**. Loodusgiidi Merike Palginõmme juhendamisel tutvuti nn ööülikoolis Pärnu linna ajaloo ja loodusväärtustega, vaadeldi päikeseloojangut, jalutati uuel promenaadil.

Loodusinimesed sabaühenduse pidlemas

Teisel päeval külastati Kabli linnujaama, kus vaadeldi lindude rännet, lindude püüdmist ja rüüstamist. Võrkudesse oli sattunud üsna palju erinevaid linnuliike, üheks ilusamaks oli enamuse arvates harva kohatav roohabekas. Põhjaliku ülevaate lindude rüüstamisest andis loodusvaatleja Indrek Tammekänd.

Päeva teine pool kulges Tolkuse raba matkarajal. Kuna ilm oli suviselt soe ja päikesepaisteline, kujunes rabaretk väga meeldivaks. Lisaks eeltoodud ettevõtmistele käidi vaatlemas haigrute pesi, uuriti maalihet, peeti edasisi plaanegi. Nädalavahetus oli igati tore ja õpetlik. Pärnumaal seigeldi koos maakonna teiste loodusainete õpetajatega. Sõidu, juhendamise ja majutuse organiseeris

SA ÜKS juhataja Maie Meius, sõideti maakonna aineseksioonidele eraldatud raha eest.

***

Traditsiooniline **nn puhkereedepärastlõuna õpetajatele** oli seekord pühendatud porgandile ja kapsale. Pärast Anne Teigamägi sissejuhatavat lühiettekannet karoteeniga töödeldud GMO toiduainetest võis degusteerimine peale hakata. Nagu alati olid ka seekord osavõtjad teinud üsna palju huvitavaid toite. Parimat rooga seekord ei valitud, kuid eksklusiivsemateks osutusid neist erinevad porgandimoosid. Oli tervislike toitude pärestlõuna. Mõtted onjuba olemas ka järgmiseks ürituseks. Uuringud kestavad.

Inge Vahter, bioloogiaõpetaja

KRESSENDO LAULULAAGRIS

Tütarlastekoor Kressendo käis 15.–16. oktoobril Kaarmal laululaagris. Startisime kooli eest kella kolmest. Kohale jõudes saime oma asjad klassiruumidesse ära panna ning alustasime proovidega. Meiega koos oli ka KG tütarlastekoor. Dirigeerima tuli Maarja Soone, kes ka eelmisel aastal meid juhendamas käis.

Rebased koos üheksandikega

Mitmetunnised proovid seljataga, alustasime rebaste ristimisega. Seekord tuli ära ristida 14 õpilast, kellest 11 olid viiendikud. Ette oli nähtud takistusrada, oma lemmiklaulu esitamine ning küsimustele vastamine koori kohta. Kõik sujus ilusasti ning me premeerisime neid isüaratavate kakaomuffinidega (mis ei tähenda, et maitse ka nii hea oleks).

Isüaratavad kakaomuffinid

Muna, suhkur 1 dl, piim 1 dl, sulatatud või 50 g, jahu 1dl, küpsetuspulber 1 tl, roheline täillipipar, mädarõigas 2 sl, sool,

hakklimahaitseaine 1 sl, pipar 1 sl, manna 2 sl, kakao 4 sl

Laupäeva hommikul ärkasime esimese lumega, sõime, pakkisime kotid ning asusime viimasesse pooleteistunnisesse proovi ning pool tüheks olimegi startipunktis tagasi.

Vande lugemine

Laagriga võis vägagi rahule jääda ning tänusõnad meie koorijuhtidele Marile ja Riinale. Laagrit toetas Euroopa Sotsiaalfond projektiga "Saaremaa Teadus-ja Huvikooli loomine."

Airike Vipp, Kressendo liige

KULTUURI JA LOODUST JA LÖBU

5. novembril kell 13.30 istus terve 6a klass nagu üks mees bussi ja hakkas pikalt oodatud reis Tallinnasse pihta.

Kui Tallinnasse jõudsime, suundusime kohe teatrisse, see algas kella kuuest. Etenduse nimi oli "Kalle Blomkvist ja Rasmus". Kõikidele meeldis etendus ja pärast teatrit oli plaanitud minna Rocca Al Mare keskusesse. Seal olime umbes 1 tunni.

Pärast seda läksime Haabersti noortekeskusesse, et seal õõbida.

Hommikul läksime loomaaeda, seal jooksime ühest kohast teise ja täitsime töölehti, oli ka natuke aega muude loomade vaatamiseks.

Siis suundusime tervishoiumuuseumi. Seal õppisime päris palju 19. sajandi hambaravist, pärast seda räägiti meile tervislikust toitumisest.

Seejärel läksime Ülemistesse lõunatama ja siis hakkasime tagasi Saaremaale sõitma. Oli väga tore reis.

Britha Kuldsaar, 6.a õpilane

KEEMIA ÕPIKODA SAAREMAA ÜHISGÜMNAASIUMIS

Eesti Füüsika Selts koostöös TÜ loodus- ja tehnoloogiateaduskonna ning TÜ Teaduskooliga käivitas sellest aastast alates õpikodade programmi, mis hõlmab füüsika, keemia ja bioloogia eksperimendil põhinevat lisaõpet põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele. Õpitoad toimuvad kord kuus 4-tunniste praktikumidena tugikoolides üle terve Eesti. Saaremaal on võimalik osaleda keemia ja bioloogia õpitubades.

9.b õpilane Gerda Nelis ümberkristalliseerimas

Reedel, 5. novembril toimus esimene keemia õpituba, kus osalesid õpilased Saaremaa Ühisgümnaasiumist, Kuressaare Gümnaasiumist ja Kuressaare Vanalinna Koolist. Esimese õpikojas puhastati ühte orgaanilist ainet lisanditest ja uuriti planaarkromatograafia abil, kas puhastamise käigus saadud aine on ikka see, mis peab olema.

Gümnaasiumi noormehed uurimishoos

Järgnevates keemia õpikodades käsitletakse ainete sünteesi, elektrokeemiat, tiitrimist jpm, kasutatades selleks nüüdisaegseid uurimismeetodeid.

Õpituba tõmbab otsi kokku

Õpituba viisid läbi TÜ tudengid Taavi Ivan ja Friedrich Kaasik. Täpsem info õpikodade kohta www.fyysika.ee/opikojad
Anne Teigamägi, STH projektijuht

KERGEJÕUSTIKUSUVI 2010

Enne talviste kergejõustikuvõistluste hooaega tuleks ajaloo huvides talletada need võistlused, mis toimusid 2010. a suvel ja kus osalesid meie kooli õpilased (osa neist sai juunikuus kätte meie kooli lõputunnistuse).

TV 10-olümpiastarti

Juunis toimus kaks TV 10-olümpiastarti üksikalade etappi – Rakveres ja Viljandis. Sellel osavõtjaterohkel võistlusel on väga hea saavutus koht kümne parema hulgas. Selle saavutasid:

Nooremate tüdrukute palliviskes
Gerli Gull II koht (43.22)
Airike Kapp 5. koht (41.91)
Vanemate tüdrukute 600 m jooksup
Eva Haavel 7. (1.46,42).

Nooremate poiste
teivashüppes Johannes Treiel 5. (2.50)
palliviskes Johannes Treiel 5. (57.51)
kõrgushüppes Johannes Treiel 8. (1.36)
1000 m jooksup Johannes Treiel 10. (3.33,0)

Kool pääses finaalvõistlusele Võrus. Vaatamata sellele, et meil puudus mitmevõistleja vanemate poiste arvestuses, saavutasime kokkuvõttes 12. koha.

Nooremate poiste mitmevõistluses saavutas Johannes Treiel 4. koha (8,92 – 10,12 – 1,39 – 4,76 – 2,61 – 8,39 – 19,39 – 49,32 – 3,31,69). Mitmevõistlejate võistkonda kuulusid veel Aleks Lesk, Eva Haavel, Anna Afanasjeva, Karita Käsk, Karita Suld.

Aasta vältel toimunud võistlusel osalesid lisaks eespoolmainitutele Karmen Armus, Kaisa Kaar, Maria Kristiina Mölder, Sofia Demi Li Valge, Alexander Sannik, Rando Oder, Markus Aru, Idro Kottise, Hans-Olavi Vaher, Cevin Vahter, Rasmus Saar, Miikael Tuus. Järgmisel aastal toimub võistlussari juba 40. korda. Kindlasti soovime osaleda.

Eesti üksikalade meistrivõistlused

A-vanuseklass

Rauno Liitmäe
 4. teivashüppes (3.70)
 5. kõrgushüppes (1.80)
 7. 400 m jooksus (53,27)
 10. kettaheites (38.12)
 Greete Vapper
 7. 100 m tõkkejooksus (15,73)

Juuniorid

Priit Järveots
 3. 400 m jooksus (50,61)
 5. 200 m jooksus (23,37)
 Riine Rander
 10. 100 m jooksus (13,94)
 Linda Treiel
 1. kõrgushüppes (1.78)
 1. kuulitõukes (14.28)
 1. 400 m tõkkejooksus (1.05,99)
 3. odaviskes (40.78)
 Teele Treiel
 2. kõrgushüppes (1.60)
 6. kettaheites (32.64)
 7. kuulitõukes (10.69)
 8. odaviskes (33.08)
 Kaili Adamson
 9. 200 m jooksus (27,94)
 Grete Pokk
 8. kettaheites (33.09)

Noorsugu

Kadri Pulk
 3. 100 m tõkkejooksus (16,87)
 6. kõrgushüppes (1.55)
 9. kuulitõukes (8.79)

Eesti mitmevõistluse meistrivõistlused

A-vanuseklass

Rauno Liitmäe 3. 6282 punkti (12,1 – 6.20 – 12.24 – 1.81 – 53,90 – 15,73 – 38.45 – 3.60 – 54.98 – 5.01.05)
 Ken Kaljurand 12. 4375 punkti (12,57 – 6.15 – 9.63 – 1.75 – 1.01,32 – 18,45 – 23.65 – 2.70 – 30.69 – 5.34,32)

Noorsugu

Kadri Pulk 3. koht 3208 punkti (18,47 – 1.51 – 8.77 – 30,68 – 4.79 – 29.91 – 3.10,71)

Täiskasvanud

Linda Treiel
 1.koht 5339 punkti (15,30 – 1.72 – 13.33 – 26,83 – 5.74 – 45.35 – 2.34,17)
 Kadri Pulk 6.

Rukkillemängud

Rauno Liitmäe
 2. PA 400 m jooks (53,87)
 1. PA kõrgushüpe (1.80)
 7. PA teivashüpe (3.50)
 Ken Kaljurand
 3. PA kõrgushüpe (1.80)
 4. PA kolmikhüpe (12.68)

Eesti Klubide Karikavõistlused

Saare maakonna meeskond saavutas 6. koha ja naiskond 7. koha. Võistlustel osalesid KJK Saare võistkonnas Priit Järveots, Kaili Adamson, Greete Vapper, Susanna Toplaan, Linda Treiel, Teele Treiel, Riine Rander.

Eesti Klubide Karikavõistlused noortele

Võistlustel osalesid lisaks eelnevalt nimetatutele Rauno Liitmäe, Ott Aljas, Gerlin Kruuser, Grete Pokk. Nii KJK Saare tüdrukute kui poiste võistkond saavutas 7. koha.

Laager Orissaares

Kergejõustikulaager toimus traditsiooniliselt augusti alguses. Trotsides õiseid äikesevihmasid, ööbisime telkides. Nädal oli sisustatud aktiivse sportimisega, omavahelise mõõduvõitlusega spordis, taidluses, kokakunsti, kujundujumises, munaviskamises jne. Laagiritraditsioonide jätkumist soovivad isegi kooli lõpetanud sportlased.

TV 10 olümpiastarti võistlussõite ja kergejõustikulaagri toimumist rahastas Euroopa Liidu Sotsiaalfond projekti „Saaremaa Teadus- ja Huvikooli loomine“ raames.

Kohtume taas 7. detsembril SÜGI kergejõustiku meistrivõistlustel.
 Virge Treiel, kergejõustikutreener